

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu

Tematická oblast	fyzická geografie ČR
Datum vytvoření	29.10. 2012
Ročník	2.
Stručný obsah	Hydrologie ČR - Rybníky, jezera, přehradní nádrže
Způsob využití	gymnázium
Autor	Mgr. Magdaléna Teplá
Kód	VY_32_INOVACE_39_GTEP05

Zopakuj si pojmy:

- **Rybník**
- **Jezero**
- **Přehradní nádrž**

Rybníky

- vodní plochy uměle vytvořené člověkem
- v České republice – velká tradice
- zemní sypaná hráz do výšky 6 m
- zakládány odedávna (12. stol)
- největší rozmach ve 14. – 15. stol.
- koncem 16. stol. úhrnná plocha rybníků dosáhla maxima (180 tis. ha) po té postupné rušení (konkurence dovážených ryb, získávání zemědělské půdy)
- významní budovatelé rybníků: ***Jakub Krčín z Jelčan, Štěpán Netolický***

Významné rybníkářské soustavy

- ***Jihočeská*** (*Rožmberk, Horusický, Bezdrev, Svět, Dvořiště*)
- ***Polabská***
- ***Jihomoravská*** (*Lednicko – Valtické rybníky – Nesyt, Mutěnické rybníky*)
- ***Přerovsko – Tovačovská***
- ***Žďárské vrchy*** (*Velké a Malé Dářko*)

Největší rybníky ČR

- **Rožmberk:** Třeboňská rybniční soustava 489 ha, leží na Lužnici, vybudován v letech 1584 – 1590
- **Horusický:** 415 ha
- **Bezdrev:** 393 ha
- **Dvořiště:** 337 ha
- **Žehuňský:** 317 ha
- **Velký Tisý:** 305 ha
- Další známé rybníky: **Svět, Nesyt, Máchovo jezero, Záblatský**

Rybník Rožmberk

Rybník Rožmberk

Rybník Máchovo jezero

Jezera

- Krasová jezera: ***Hranické jezírko, Velké a Malé jezírko na dně Macochy***
- Rašelinná jezera: ***Velké a Malé Mechové jezírko na Rejvízu***
- Antropogenní jezera: ***vznikla v důsledku těžby, Náklo, Poděbrady, Chomoutovské jezero***

Černé jezero

Přehradní nádrže

- V ČR – poměrně hodně, žádná nemá výšku hráze nad 100 m
- nejvyšší hráz: Dalešice 99,5 m
- ***Přehrady podle funkce:***
- ***Zdroj pitné vody:*** Vír (Svratka), Švihov (Želivka), Římov (Malše)
- ***Hydroenergetický význam:*** Dalešice, Dlouhé Stráně, Štěchovice, Lipno I,II, Orlík, Kamýk, Slapy, Vrané

Přehradní nádrže

- ***Regulační:*** Harcov, Bedřichov, Mlýnice, Mšeno.....
- ***Zavlažovací:*** Rozkoš, Nové Mlýny.....
- ***Největší přehradní nádrže podle plochy:***
 - Lipno I (Vltava) 4870 ha
 - Orlík (Vltava) 2732 ha
 - Švihov (Želivka) 1670 ha
 - Nové Mlýny III (Dyje) 1668 ha
 - Slapy (Vltava) 1392 ha

Lipno

Dalešice

Úkol

- **Na kterých řekách leží:**
- Slezská Harta:
- Lipno:
- Orlík:
- Kamýk:
- Nové Mlýny:
- Dalešice:

Řešení

- **Na kterých řekách leží:**
- Slezská Harta: Moravice
- Lipno: Vltava
- Orlík: Vltava
- Kamýk: Vltava
- Nové Mlýny: Svratka, Dyje, Jihlava
- Dalešice: Jihlava

Úkol

- **Podtrhni v textu české rybníky a přehradní nádrže. Jezera vynechej:**
- V Praze v dávných dobách vycházel časopis Světoběžník. V něm se lidé dovídali, že kníže cínem poléval poddané. Nikdo je však nechrání, celý region je pod silným vlivem tohoto knížete. Večer se šel kníže koupat a na vodě se objevil vír. Volal, seč mu síly stačily, ale nikdo mu nepomohl. Lidé říkali: „Bez Drevokocůra nám bude líp!“ To byla přezdívka knížete od Máchova jezera. A tak dopadne sytý člověk mezi chudinou, která má hlad!

Řešení

- **Podtrhni v textu české rybníky a přehradní nádrže: Jezera nepodtrhávej!**
- V Praze v dávných dobách vycházel časopis **Světoběžník**. V něm se lidé dovídali , že **Kníže** cínem poléval poddané. Nikdo je však **Nechrani**, celý region je pod silným vlivem tohoto knížete. Večer se kníže šel koupat, a na vodě se objevil **Vír**. Volal, **Seč** mu síly stačily, ale nikdo mu nepomohl. Lidé říkali: „**Bez Drevokocůra** nám bude líp!“ To byla přezdívka knížete od **Máchova jezera**. A tak dopad **Ne sytý** člověk mezi chudinou, která má hlad!

- Použité zdroje a literatura:
- www.cs.wikipedia.cz
- Vlček (ed): Zeměpisný lexikon ČSR – Vodní toky nádrže. Praha: Academia, 1984. 315s.
- Dobrovolná, V.: Školní atlas světa, Praha:
- Kartografie Praha, 2002. 148s.
- Tomeš, J., Jelínek, R. a kol: Školní atlas – Dnešní svět, Praha: Terra, 1997, 93s.